

JURAMAX

КРАЇНА ТВОРЧОСТІ

Майстер-клас

Як намалювати патріотичну футболку

ст.24

Стаття-огляд

Літературний вечір до п'ятиліття JURAMAX

ст.6

Інтерв'ю з Анною Сенік

ст.8

Поезія Ірини Червінської

ст.28

Картини Юрія Гуди

ст.12

5 років

Головний редактор:

Юрій Бардич
Леся Гринько

Літературний редактор:

Леся Гринько

Верстка:

Юрій Бардич

Редколегія:

Віктор Шупер
Аня Тарасенко
Ігор Кордис
Вадим Михайлюк

Дизайн титульної сторінки:

Юрій Бардич

Зображення на обкладинці:

Фото та писанка, Яромир Бабський

Випуск:

№3, Квітень 2015

Увага!

При передруках посилання на журнал "Країна творчості JURAMAX" обов'язкове. Редакція залишає за собою право скорочувати, редагувати статті, не завжди поділяє думки дописувачів, не несе відповідальність за достовірність інформації.

Наші контакти:**E-mail:**

support@juramax.com
iurii_bardych@hotmail.com

Web:

www.juramax.com

Facebook:

офіційна сторінка:

www.facebook.com/juramax.news

група:

www.facebook.com/groups/juramax

ВСТУПНЕ СЛОВО

Дорогі читачі журналу!

Ідея об'єднати молодих митців по всій Україні та за її межами з'явилася у нас восени 2009 року. Через деякий час остаточно сформувалася назва проекту JURAMAX – МАХимум творчості та МАХимум спілкування. І ось 10 квітня 2010 року сайт започаткувала група молодих творчих людей, які прагнули допомогти іншим талановитим особистостям стати побаченими, оціненими, об'єднаними.

За ці 5 років сайт пройшов багато змін і удосконалень. У жовтні 2012 вийшла перша пробна версія журналу «Країна творчості JURAMAX», а завдяки підтримці й побажанням читачів з 2014 року електронний журнал випускається щосезону.

В рамках проекту плануються зустрічі, виставки та майстер-класи. Творчість потребує до себе уваги – це дає стимул до розвитку та творення, і позбавляє від творчих пауз. Ми прагнемо створити сучасну молодіжну платформу, яка буде якісно відрізнятися від однотематичних спілок, адже, щоб створити щось свіже, оригінальне і актуальне для сьогодення, потрібні молоді таланти різних напрямків і з різним світобаченням в одному середовищі. Лише так можна відійти від стандартних уявлень про сучасне мистецтво, яке для багатьох залишається незрозумілим, а то й нецікавим і нудним, а сучасне мистецтво може збагатитися чимось новим, перерости в нову форму.

Хочемо побажати читачам натхнення, розуміння та підтримки від друзів, успіхів у всіх починаннях, і нехай іскра вашого таланту ніколи не погасне. ■

З найкращими побажаннями,
команда JURAMAX

ЗМІСТ

Вступне слово	2
Лідія Матвієнко. Картини, авторський розпис	4
■ Стаття-огляд “Літературний вечір до п’ятиліття проекту JURAMAX”, автор Анна Тарасенко.....	6
■ Інтерв’ю з Анною Сенік	8
Юрій Гуда. Картини	12
■ Стаття “Наша ціль - поставити перед собою ціль”, автор Вадим Михайлюк	16
■ Есе “Весна нектмодерна”, автор Микола Істин	21
Леся Горлова. Керамічні вироби	22
■ Майстер-клас “Як намалювати патріотичну футболку”, автор Тетяна Данилова	24
■ Мій настрій. Мар’яна Бойко	27
Ірина Червінська. Поезія	28
В’ячеслав Косолапов. Фотографія	30
Богдан Зеленюк. Поезія	32
■ Дозвілля. Автор Ігор Кордис, Вадим Михайлюк	34
■ Стаття “Про весняні традиції українського народу”, автор Леся Гринько.....	36

Лідія Матвієнко

Україна, Львів

lidik #217

вік: 27

професія: художник-графік

Створюю свій власний казковий світ, малюю на полотні, папері, тканині, дереві та стінах. Зараз працюю як самостійний художник, створюю роботи у власній манері. Крім того, роблю еко торбинки і кухонні декоративно-ужиткові дощечки, розмальовую їх вручну. ■

У 2014 році стартував мій арт-проект LidikArt (Lidik – так мене називає дідусь), коли я почала виготовляти друковану авторську продукцію зі своїми малюнками: чашечки, футболки, светрики з капюшоном, магнітики, значки. Основна ідея проекту – ділитися з іншими своїм казковим світом, що твориться прямо на очах. Світ той населений і продовжує наповнюватися всілякими диво-створіннями: мавками, нявками, німфами, космічними чаклунками і царівнами, завітчаними, просякнутими символізмом образами українок, коцуриками, куциками та іншими мешканцями. Цей світ покликаний перенести глядача до казкової країни. Колись мама привила мені любов і цікавість до казок, а потім мені захотілося створювати свою казку. Люблю створювати авторські речі, бачити, як творений мною світ оживає на предметах вжитку, на чашечках, торбинках, дощечках і магнітиках. ■

Еко торбинка з тризубиком-пташкою

тризубик - це створіннячко з сильними лапками і міцними крилами
Матеріали: торбинка з натуральної тканини, поєднання друку і розпису вручну акриловими фарбами
#11493

Сестри. Українки

Авторська ужиткова чашка, друк
#11445

Веселе левеня

Авторська ужиткова чашка, друк
#10954

Forest Nymph

Матеріали: акрилові фарби,
пастель. Осінь 2013, #8359

Bleeding geen

Матеріали: ак-
рилові та мас-
ляні
фарби, пастель,
ДВП
зима 2012-2013
#10380

Німфи, мавки і нявки, також русалки – міфологічні істоти з жіночою подобою, солодким голосом і спокусливим зовнішнім виглядом, що заманюють молодих хлопців в провалля. Для української міфології характерні русалки, мавки і нявки. Мавки – істоти лісові та польові, русалки – водяні, а нявки – жителі карпатських гір та лісів, неодноразово згадуються в українській літературі. Ці створіння наділені незвичайними здібностями, вони є синтезом мудрості, таємничості, магійної сили, постійного балансу у співіснуванні добра і зла. ■

Літературний вечір

до п'ятиліття проекту JURAMAX

Для мене особисто словосполучення «літературний вечір» завжди асоціювалось з двома абсолютно різними картинками. Перша – щось пов'язане зі школою і людьми, яких силоміць примусили прийти і слухати римування однолітків. Друга, в свою чергу, зображає вечір в одному з богемних львівських літературних гуртків із метрами слова і розмовами про прекрасне. Мені ж хотілось вийти за рамки таких уявлень і організувати щось особливе, що, маю надію, мені хоча б трохи вдалось.

Вечір проходив у одній із зал будинку письменника. Чесно кажучи, було помітно, що люди, входячи в це приміщення, завмирили на якусь долю секунди і трохи ніяковіли. Стеля з липниною, високі вікна, меблі з темного дерева і масивний стіл в самому центрі кімнати, ба і звісно рояль, що, як я думала, мовчатиме в кутку, але завдяки загадковому імпровізатору, що приєднався до нас під кінець, і він вніс кілька своїх власних чаруючих слів. Все це приголомшувало та спочатку відчувалось у незграбному мовчанні і притишених голосах. Нас було того вечора небагато, всього близько 10 чоловік, не рахуючи кількох гостей, що

приєдналися до нас пізніше і доповнили дискусію цікавими коментарями. Почалося все з короткого вступного слова про сам проект JURAMAX, бажаючи мали змогу ознайомитись з друкованою копією другого випуску журналу і висловити свої побажання та ідеї щодо його покращення.

Опісля було зачитування прози і обговорення почутого. Сиділи всі разом за отим величезним столом і бажаючи читали свої твори без дерев'яних підмостків, що у мене принаймні проковкують легке тремтіння кінцівок. Далі настав час поезії. Зачитані вірші були абсолютно різної тематики, рівня, але безумовно мали одну схожість – у кожному відчувались емоції, вкладені автором. Як на мене, це перша і найголовніша річ у поезії. Володіючи навіть майстерним римуванням і багатою образністю, але без наявності емоційної складової не можна викликати у читача найголовніше почуття – почуття емпатії, а без нього поезія нічогісінько не варта.

Після читання організаторам таки вдалось зробити всім чаю (незважаючи на те, що куплена вода виявилась газованою) з печивом, і далі почався

просто обмін думками. Підіймалась тема впливу зовнішніх факторів на мислення, говорили про важливість формування власної індивідуальності в атмосфері постійного, часто несвідомого маніпулювання. Трішки пізніше до нас приєднався директор Будинку Письменника і член Спілки Письменників України – Гордон Олександр Богданович. Він провів нам надзвичайно цікаву лекцію на тему письменництва в цілому, про необхідність підбору правильної літератури і постійної праці над собою, розповів про те, як важливо збирати найрізноманітніший досвід та вміти робити нестандартні висновки з нього. Також він розказав більше про саму спілку, про її переваги і як туди потрапити. Зачитав кілька своїх поезій; було дуже цікаво їх слухати у супроводі коментарів автора щодо їх передісторії.

Завдяки цьому заходу я отримала змогу познайомитись з новими цікавими людьми геть різних вікових категорій, довідалась багато нового для себе, включаючи цінну критику і поради. Дуже дякую всім, що були присутні, а я дуже сподіваюсь, що це буде не останній такий вечір. ■

Автор: Анна Тарасенко

kot_chechir #1176

Анна Сенік

фотограф

«Багатство внутрішнє дозво-
лить творити скарби естетичні»

Справжнє мистецтво – це наче дотик до душі глядача, який передає відображення настроїв митця, його внутрішніх переживань і відчуття краси. Яскравим прикладом цього є творчість фотографа Анни Сенік, відомої також під творчим псевдонімом Ładna Kobieta. Дивлячись на її фотороботи, ніби переносишся в різні епохи – у княжі часи, в добу лицарства, а то й у період визвольної боротьби. Колорит етнокультури та одухотворені обличчя надають особливого шарму фотографіям, від яких важко відірвати погляд.

Ваші фотороботи вражають своїм колоритом і особливою атмосферою. Коли і як у Вас виникло бажання зробити акцент саме

на етнокультуру?

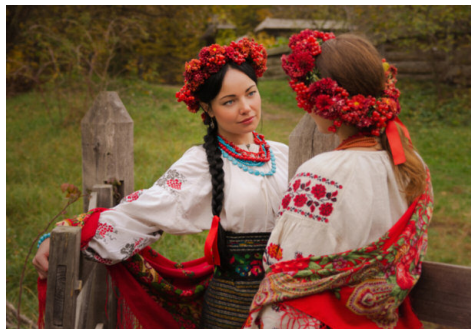
Етнокультура завжди, скільки себе пам'ятаю, – викликала в мене захоплення. Від самого початку я наслідувала саме цей напрямок. Ніщо інше не викликало в мене стільки емоцій і естетичного задоволення, як національні образи.

Як Ви добираєте моделей, одяг, стиль, макіяж? Все це Ваші старання чи у Вас є помічники?

Я все роблю сама: сама вдягаю, сама вив'язую хустки-намітки, сама заплітаю коси і роблю макіяж. Іншій людині своє бачення в голову не вкадеш – тому мені надійніше зробити все самій. Хоча час від часу я все ж таки залучаю

Серія "Подружки"

Місце: Національний музей народної архітектури та побуту України у Пирогові, Київ

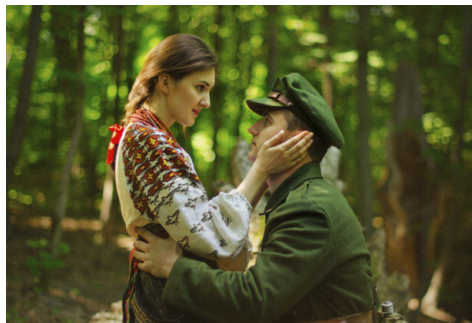

асистентів, але для технічних моментів, допомоги з реквізитом, створенням спецефектів і, звісно, – етнографічних консультацій. Оскільки сама я не є фахівцем, то часто потребує поради і настанов, як саме правильно все має бути у строї.

З ким легше працювати? Чи важливе порозуміння, бажання йти на контакт для кращої співпраці між фотографом і моделями?
Якщо в людини немає бажання і розуміння того, що я роблю – така людина не опиняється в моєму об'єктиві. Всі мої моделі – люди свідомі вибору фотографа і творчого напрямку. Фотографія – це взагалі успіх і робота двох людей: фотографа і моделі.

Що для Вас є джерелом натхнення? Чи бувають періоди творчої кризи?
Періодів творчої кризи не буває. Бувають пе-

З серії “УПА. Кохання”

*Місце: Київ
2013*

Серія "Часи Київської Русі"
2014

Серія "Буковинці"

Місце: Національний музей народної архітектури та побуту, Чернівці
2013

ріоди браку часу: Революція Гідності, війна – все це краде час від творчості. Та водночас такі емоційно важкі події дають нові емоційні переживання, не завжди вони добрі: біль, страх, розпач, туга – проте це все частина життя, яку можна передати у фотографії.

Серед Ваших робіт є декілька серій, присвячених АТО. Де проводилися ці фотосесії? Напевне, серії на тематику теперішніх подій в Україні були по-своєму цікаві?

Мабуть я була чи не першим фотографом, що знімав учасників АТО: моїми першими "моделями" були новобранці тоді ще батальйону "Азов", яких я фотографувала перед відprawкою на схід. Потім було багато інших фото –

але всі вони зроблені мною безпосередньо в зоні АТО. На них – військові, бійці добровольчих батальйонів, інколи навіть міліціонери, що воюють. Якись фото зроблені на військових базах, якись на блокпостах, є кілька за пару хвилин після обстрілу снайпером чи з мінометів, градів.

Що могли б Ви порадити або побажати фотографам-початківцям?

Розвивайте свій смак і примножуйте знання – багатство внутрішнє дозволить творити скарби естетичні.

Інтерв'ю провела Леся Гринько

Роман
Місце: Національний музей народної архітектури та побуту України у Пирогові, Київ

Юрій Гуда

Україна, Львів

Guda #1183

вік: 27

професія: менеджер

Малюванням я захопився ще з дитинства, але серйозно взявся до цього тільки декілька років назад. Я малюю в техніці графіки. Цей вид мистецтва мені дуже близький, тому я стараюся і далі розвивати свій стиль. ■

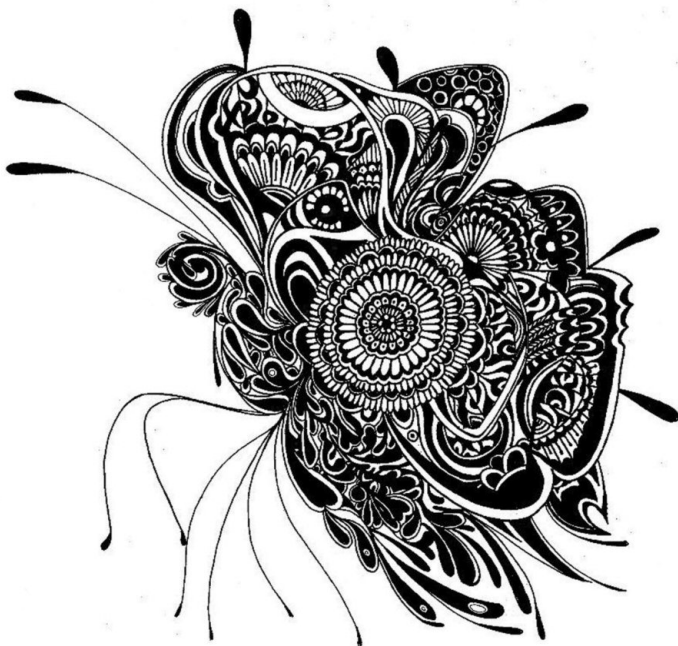

Метелик

Матеріал: лайнер, папір

2012

#11540

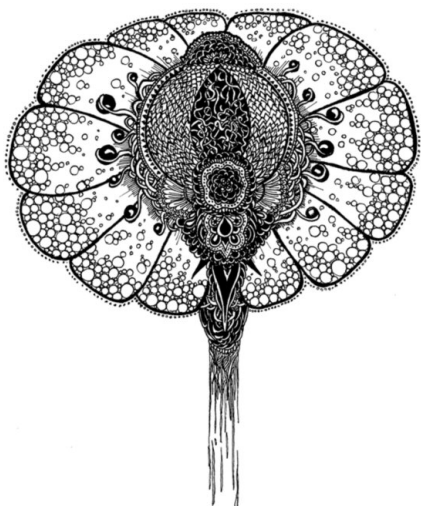
Комаха

Матеріал: лайнер, папір

2014

#11543

Квітка. Око рептилії

Матеріал: лайнер, папір
2014
#11544

Бультдог

Матеріал: лайнер, папір
#7169

Риба

Матеріал: лайнер, папір
2012
#11545

Химера

Матеріал: лайнер, папір
2013
#11542

Вадим Михайлюк

Португалія, Лісабон

vadymmykh #1117

вік: 24

професія: біохімія

Я незалежний фотограф, копірайтер, перекладач, композитор, саунд дизайнер, продюсер, а також підприємець у сфері навчання музики. Більшість навичок опановував самостійно, допоки не виникло необхідності записатись на парочку хороших курсів, щоби підтягнути майстерність. Проживаю у місті Лісабон, Португалія, звідки співпрацюю із світом методом фрілансу. Серед особливих вподобань можу відзначити поїдання суші зі своєю коханою дівчиною, а також колекціонування відеоігор та безпосередньо гра в них. ■

Наша ціль — поставити перед собою ціль!

Привіт всім читачам класного журналу для креативних людей Juramax! З вами Вадим Михайлюк і нині ми знову будемо вчитись крутих фішок у фотографії. Нехай вас не збентежує тавтологія в назві, ми розберемося з нею. Але перед тим, як приступити, дозвольте сказати мені декілька слів з приводу трагедії, яка сталася недавно – загинув «Кузьма» з групи Скрябін. Не знаю, як особисто ви відносились до нього, як до людини, музиканта чи автора багатьох проєктів, але для мене він завжди був «собою», причому, у всьому. Його прості тексти та пісні були по-особливому душевними та чуттєвими, його ставлення до світу та політичних подій відображало не тільки глибину його думок, але й щирий автентичний характер. Він був ре-

альним чуваком і особисто я відчуваю, що ми можемо багато чому у нього повчитись. Ба навіть в рамках даної статті. Чому саме? Щирості, душевності, простоті та неформальності. Візьміть абсолютно будь-яке хобі чи професію, яка пов'язана з креативом, і пригадайте, чи зустрічалися вам у тій сфері набундючені пафосні хвальки та занадто імпульсивні роботи? Я впевнений, що так, хоча б парочка. Сюди можна віднести й тих «вельмож», які купили першу в своєму житті дзеркальну камеру, абиякий об'єктив, та починають «приймати заявки на фотосесію» без краплі серйозного вміння. Чи є спілкування з такими людьми приємністю? Не думаю. Тому дуже важливо у нашій справі залишатись не тільки ввічливим та культурним, але й унікальним та автентичним, відпрацьовувати свій стиль та характер

Вулички мого міста 2

Фотоапарат: Zenit E, Геліос 44-2
#11096

зйомки. Будьте ви вільним фотографом по архітектурі, природі чи ландшафтах, чи знімайте людей за гроші, вмійте залишити після себе для оточуючих приємну хвилю теплого позитиву в душі, наче від чашки англійського «Earl Grey» з лимоном. Паралельно з цим не забувайте завжди прокачувати свій скіл (вміння), і щодо цього у мене є декілька рекомендацій, які повинні стати вам у пригоді. Що ж, почнемо!

В попередній статті я говорив про основні правила композиції (третин; golden mean; перспективи). Нині я поділюся набутими знаннями на рахунок деяких інших правил, чи

то пак, підказок, які ви можете використовувати у буденних походах містом, тримаючи камеру в руках. Дуже часто буває, що ви хочете щось фотографувати, покращувати свої вміння, але не знаєте, як це зробити. Чи вже налаштувалися вийти з камерою, але не знаєте, що знімати, щоб і композиції вчитись, і місце на жорсткому диску не забивати сотнями нових знімків. У таких випадках вам прийде на допомогу вміння **вибрати ціль**. В житті взагалі потрібно вміти ставити перед собою певні цілі, йти до них, а потім ставити нові і так далі. У фотографії абсолютно те ж саме. Які цілі можна поставити перед собою?

Фотографуємо лінії. Горизонтальні, вертикальні чи діагональні – не так важливо. Вони цілком можуть бути і не рівні, як на одній з моїх чорно-білих фотографій вулички у Валенсії. Головне вчимося бачити лінії, комбінуємо те, що ми бачимо очима у кадр, і просто спускаємо курок.

Фотографуємо форму. Хто казав, що геометрія вам в житті не пригодиться? Ану згадаємо круги, еліпси, прямокутники та квадрати! Шукаємо такі деталі всюди та стараємося креативно закарбувати їх на матриці чи плівці.

Фотографуємо колір. Обираємо будь-який колір та починаємо фотополювання на нього. Ним може бути синій (знаки, графіті, елементи декору на будинках), червоний (світла на світлофорі, автомобілі, знаки), зелений (шматки рослин на тлі сірих міст) і абсолютно будь-який інший. Просто почніть строго дотримуватися свого правила – ми фотографуємо один вибраний колір і не дивимось ні на що інше.

Ці секрети можуть здатися дуже простими, однак вони на диво ефективні! Абстрагуючись від всього іншого, ви автоматично фокусуєте всю свою увагу на чомусь одному та не відволікаєтесь на весь спектр можливих тематик. А їх справді багато. Проте будьте невблаганні. Якщо ви вже поставили перед собою ціль, то

твердо йдїть до неї і не зупиняйтесь аж до моменту, коли прийдете додому втомлені, змучені, але щасливі, вставите флеш карту в комп'ютер і заціните свої потуги на великому екрані.

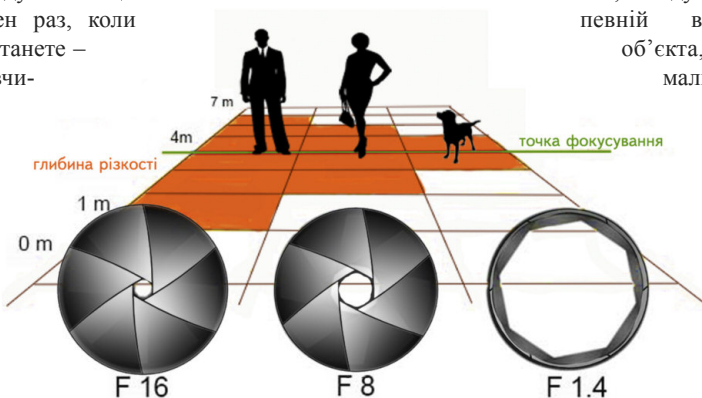
Кажучи «комбїнуємо очима в кадр», я маю на увазі «вчимося будувати композицію та перспективу для наших поставлених цілей». Якщо ви вибрали лінії, то це ще не означає, що вам треба бездумно клацати на кнопку кожен раз, коли просто їх застанете –

вам треба вчитись піднести ці лінії так, щоб воно було цікаво, розказувало якусь історію, було відбитком якогось моменту в часі чи місці, і т.д. Спробуйте також подивитись на фотографії дійсно великих фотографів, в тому числі і минулого сторіччя та зрозуміти, як вони старалися «побачити кадр».

Окрім того, що ви виберете собі ціль, будете старатись користуватись стандартними методами побудови кадру, вам також прийде на допомогу і знання ГЧЗП (глибина чїтко зображуваного простору).

Власне, я недолюблюю українську версію абрєвіатури і надаю перевагу російській ГРИП (глибина різко зображуваного простору). Вона звучить, як акронім, що легше для вимови. Отже, що нам треба знати про ГРИП? Для любителів технічної сторони процесу Google завжди відкритий. На практиці ми повинні зосередитись на тому, що таке ГРИП і з чим його їдять, щоб швидко вибирати правильний метод зйомки. А ГРИП полягає в такому: це відстань

між передньою і задньою межами чїтко зображеного простору (глибина поля), вимїряна вздовж оптичної осі, в межах якої об'єкти зйомки на знімку зображуються достатньо різко. Ця глибина може сягати як декількох сантиметрів, так і багатьох метрів, і всередині неї всі об'єкти здаватимуться сфокусованими. Перевірити, як це працює на своїй камері достатньо просто: зробіть два портретні знімки об'єкта, позаду якого є фон на певній відстані від об'єкта, із максимально відкритою діафрагмою та з доволі закритою в напівавтоматичному режимі пріоритету діафрагми. Напівавтоматичний режим потрібен для

того, щоб компенсувати кількість необхідного світла, яке потрапляє на матрицю чи плівку при «великій» та «маленькій дірці» (відкрита та закрита діафрагма, яку вибираєте ви самі). На першому знімку ви неодмінно впізнаєте так званий режим розмиття боке для фону, коли на іншому як сам об'єкт, так і фон будуть в фокусі.

Звідси ми виносимо декілька спостережень:

● Чим більше відкрита діафрагма (якомога менше діафрагмове число) – тим менша глибина різко зображуваного простору. В деяких випадках глибина може стати настільки маленькою, що вам буде важко сфокусуватися на необхідному об'єкті, а при невеликому русі останнього він перестане бути у фокусі. Саме тому при фотографуванні портретів НЕ рекомендується ставити діафрагмове число нижче 2. Майте на увазі, що чим

більшим буде число діафрагми, тим більше закритою буде дірка об'єктива і тим більший кількості світла доведеться проникати на матрицю, що обернеться збільшенням витримки. Якщо ви знімаєте з рук і витримку збільшите до хоча б 1/4 секунди, тоді великий шанс на те, що у вас може вийти «шевелюнка». Комбінують правильну діафрагму з витримкою, щоби запобігати даному ефекту.

Відстань до об'єкту, на якому ми фокусуємося.

Чим менша ця відстань, тим більше розмиватиметься фон позаду нього (хоча кожна лінза має відстань, ближче якої вона не може сфокусуватися; тому для close up ефекту використовують макроліця або макролінзи). Для спеціального художнього розмиття об'єкт зйомки розташовується близько. І навпаки, якщо ми фокусуємося на предметі на відстані більше 20 метрів від нас, то будьте готові до того, що в кадр сфокусуються і багато інших об'єктів ± 3 метри до нього вздовж осі фокусування.

Фокусна відстань об'єктива. Так, ландшафтні та фішай лінзи із фокальною менше 20мм мають куди більший ГРИП, ніж репортажні (50мм), портретні (70-200мм) та телефото (≥ 200 мм) лінзи. Подумаємо, чому саме перші лінзи й називаються ландшафтними – тому що вони дозволяють розмістити не тільки багато інформації навколо об'єкту, але й можуть сфокусувати у собі предмети як на близьких, так і на далеких відстанях одночасно.

А тепер абстрагуємось від теорії і навчимося управляти ГРИПом на практиці. Отже, ви вибрали якийсь конкретний об'єкт зйомки, ска-

Фотополювання на колір: червоне

Фотоапарат:

Зеніт Е, Геліос 44-2

#11510

Фотополювання на форму: кругле

Фотоапарат:

Зеніт Е, Геліос 44-2

#11511

жімо, лінії. Допустимо, ви хочете сфотографувати велосипедні керма на велостоянці. Ви вибрали, як їх позиціонувати, яка композиція кадру, звернули увагу на те, щоби не «завалити горизонт», а також не відрізати людям руки, ноги та голови, які є на задньому плані... А що з ГРИПом робити? Тут все просто. Подумайте про себе, чи фон у даному випадку є інформативним, чи його можна по-художньому розмити? Якщо ж ваше фото носить репортажний характер, як ось ви фотографуєте велостоянку на фоні заторів на дорозі, тоді необхідно врахувати задній фон і якщо й розмивати його, то зовсім трішки. Якщо ви хочете сфотографувати овали, а їх достатня кількість по всій протяжності вулички в перспективі (і світлофори, і знаки, і годинник на ратуші вдалині, і вивіски магазинчиків), то тут також треба, щоби вся вулиця від початку і до кінця була в фокусі, а для цього ми закриваємо діафрагму і компен-

суємо це збільшення витримки, попередньо впевнившись в тому, що у нас підходящий для цього об'єктив (фокальна відстань, ФВ ≤ 65 мм). Якщо ж ми фотографуємо портрет, то тут якраз, частіше всього, ми хотітимемо мати гарне боке (розмиття) на задньому фоні, чого можна досягти із лінзами (ФВ ≥ 50 мм), відкритою діафрагмою ($f \leq 5,6$) та відносно близькою позицією моделі щодо фотоапарата. Проте боке на портретах – не завжди бажана річ. Можуть бути ситуації, коли ми фотографуємо людей на березі річки і хочемо зберегти нарис міста на задньому фоні, щоби пам'ятати про те, де було зроблене фото. Тут поступаємо з точністю до навпаки попередній поради. Надіюся, ви зрозуміли що до чого по темі ГРИПу, пардон, ГЧЗП.

Серед представлених у цьому випуску журналу моїх фотографій ви знайдете приклади

того, що я намагався оповісти у даній статті на рахунок цілей. Робіт небагато, але чітко видно, на що я звертав увагу при «полюванні». Звісно, якість знімків залишає бажати кращого, адже оригіналом слугувала високочутлива плівка, а відцифровувались фотокартки через сканер із формату 10х15 см. Однак не в цьому суть. Не важливо, який у вас гіг (апаратура), головне ваше завзяття, любов до свого хобі, запал у серці та промінчики в очах. А всього іншого можна навчитись і досягнути з часом. Успіху! ■

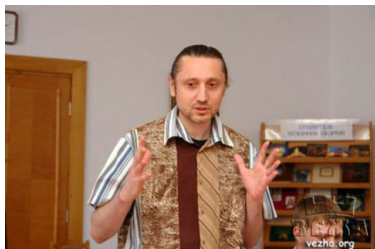

Фотополювання на лінії: вертикаль

Фотоапарат:

Зеніт Е, Геліос 44-2 "п'ятдесятник"
#11512

Микола Істин

Україна, Івано-Франківськ

Istyn #102

вік: 42

Мій творчий шлях – у розвитку літератури, розширенні її меж. Пишу есе і вірші. Організую літературні заходи. Живу і працюю в місті, про яке говорять, як про одну з столиць сучасної української літератури, це феноменальний Івано-Франківськ. ■

Весна некстмодерна

Есе

У літературі також бувають весни. Вони приходять з появою нової думки, наступного слова... Потяг до оновлення та вдосконалення, – рушійна сила еволюції.

Некстмодерний розвиток – це не просто вірші, це й художні плани, філософські проекти, вербальні формули, що здатні трансформуватися в інші світобудови і цивілізаційні напрямки людського життя на Землі, і в наступні світи, і втілення людської душі у Всесвіті.

Некстмодернізм є розширенням літературної мапи України, наступним пластом метафізики буття, космосом душі з новими галактиками ідей.

Весна некстмодерна розцвітає поезією, проростає прозою, пробивається з філософського зерна в кам'янистому ґрунті консерватизму, новими паростками душе-космо-культури, розгалуженням свободи істини, створенням стилів життя, і менталітетів, що розширюють межі людини.

В некстмодерних ідеях фантастичні системи цінностей, можливість матеріалізуватися в нових світобудовах, спалахувати ще незаними зорями емоцій, крутитися планетами всеможливих матерій по орбітах неординарних гармоній співвідношень з іншими людьми, з Богом, з Всесвітом.. Некстмодернізм – як нова частина України, регіон літературного простору, що додався, з творами, які наповнюють книгу життя в космічному виданні.

На сцені сучасності, де провідні ролі відіграють політика та економіка, некстмодернізм це надання надважливої ролі літературі, це її весна. ■

Січень 2015

Леся Горлова

Місто: Україна, Київ

Lesyk #1488

вік: 33

професія: художник-кераміст

В 2005 році закінчила з відзнакою Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. Михайла Бойчука, факультет художньої кераміки. Люблю стародавній світ Мізинської культури, Трипілья-Кукутені, Скитосарматів, Середземномор'я, Мексики та Африки. Робота з глиною – це кайф, дуже люблю працювати з пластиною, особливо робити прикраси. Обожаю монументальні речі, гончарство, розпис, гравірування, глазурування. Фортепіано для мене це член сім'ї, з ним я сумую і радію, разом пишемо музику. ■

Скульптура "Трипілья"

Техніка: ручна ліпка

Матеріали: шамотна глина, фарби ангоб по поливі
50x40 см
#11674

рхаїчна кераміка всього світу прекрасна, вона вабить своєю формою і змістом, своєю глибиною і енергетикою. Орнаменти-символи зачаровують, говорять з тобою, відкривають таємниці, надихають і сповнюють оптимізмом. ■

Підсвічники

Техніка: риткування, лощення

Матеріали: червона глина
#11588

Тарелі

*Техніка: гончарство, ліпка,
гравірування*

*Матеріали: фарби ангоб по
поливі
#11646*

Птах

Техніка: ручна ліпка

*Матеріали: шамотна глина, роз-
пис фарбами ангоб
#11669*

Тетяна Данилова

Україна, Київ

issnar #1474

професія: журналіст

Працюю в щоденному друкованому виданні. З дитинства любила щось робити своїми руками: шила лялькам сукні, ліпила з глини, малювала. Дуже люблю фотографувати, особливо дітей. Кілька років тому почала шити текстильні ляльки ручної роботи. Це допомагає мені відволіктися від сьогоденних проблем та перезавантажити мозок.

Намалювати патріотичну футболку

Нам знадобляться

футболка бавовняна • біндери або прищепки • картонна підкладка
фарби для тканини • ескіз малюнка

1

Футболка має бути бавовняна, на ній краще тримається фарба. Початківцям краще брати білу тканину, через неї легше скопіювати малюнок. Якщо вмієте малювати – малюєте ескіз. Якщо ні – шукаєте малюнок в інтернеті та друкуєте на принтері. Як підкладку можна використати картон, коробку з-під взуття, пінопласт. ■

2

Підкладку вставляємо всередину футболки (щоб фарба не перейшла на спинку виробу). Закріплюємо її біндерами або прищепками. Між підкладкою і футболкою ставимо ескіз, також закріплюємо його шпильками, щоб він не зсунувся. ■

3

Тепер обводимо малюнок олівцем або маркером, який з часом зникає. ■

4

Для того, щоб випадково не забруднити виріб фарбою, обкладаємо малюнок чистими листами паперу та закріплюємо їх шпильками. ■

5

Тепер переходимо до найцікавішого – малювання. Для цього використовуйте фарби для тканини. Їх можна купити в наборі або окремо. ■

6

Для малювання беріть пензлики зі штучною щетиною. Необхідно, щоб фарба ніби просочувалась в тканину. ■

7

Щоб малюнок не шурнути рукою, час від часу я підсушую його феном. Якщо ви вибрали малюнок, де велика поверхня покривається фарбою, і фарба лягла нерівномірно – необхідно поверхню просушити феном і покрити другим шаром. Для малювання тонких ліній використовуйте тонкий пензлик або маркер для тканини. ■

8

Малюнок намальований. Підписуємо виріб автографом. Після цього важливо залишити виріб сохнути на 12-15 годин, а краще на добу. ■

9

Коли фарба висохла, залишилось закріпити її праскою. Чистий лист А4 кладемо на малюнок і прасуємо зверху в режимі «бавовна» 3-5 хвилин. ■

10

Ексклюзивна футболка готова. Можете сміливо носити і пишатися своєю роботою. Прасувати виріб краще вручну при температурі не більше 30 градусів. Але я прасую в машинці – фарба тримається добре. ■

Про некалендарну весну

Некалендарні весни трапляються у всіх. Рідко, але вони дуже бажані в житті кожного.

Це відчуття невагомості, розщеплення на мільярди крихітних атомних частинок, які радіють новим відчуттям і тому, хто порушив їх звичний стан.

Це так, як у фізиці, коли нагріти предмет, то його поверхня, яку складають атоми, стає гаряча від їхнього швидкого руху.

Це так, наче ти з кожним кроком все ближче до неба, а воно крокує впевнено до тебе. Воно накриває тебе з головою і ти перебуваєш в ньому вже тут на землі.

Це так, наче в серці вирости білі лілії. Або кущ червоних троянд. Або піони. У кожного свій квітковий букет і в некалендарні весни він розцвітає.

Діліться квітами серця, щоб дати іншим також розквітнути. ■

фото: www.stockvault.net

Відкриваються всі двері
Ріки виходять з берегів
Червоні троянди на щокі зацвітають
Вибухає наднова в сузір'ї Оріона
Весна ж
Все можливо
І можна
Любить
Танцюйте
Благословляйте ■

Mein Mann

Є такі люди, що коли дивишся їм у вічі, то бачиш усіх їхніх предків разом узятих. Дивляться з цікавістю, заглядають в саму душу. Один тримає кремінь і намагається вогонь добути. Інший, спітнілий і м'язистий, кує меч. Тут його змінює вершник на чорному гривастому коні. Ось старенький дідусь на призьбі курить люльку, мовчить про своє і дивиться, як тихо парують гори. Аж тут до мене простягають руку, цілують ніжно у зап'ястя і кажуть: „Дівчинко, ми знайшлися”. ■

автор: Мар'яна Бойко

MariannaB #1450

Відень, Австрія

Ірина Червінська

Україна, Калуш, Івано-Франківська обл.

Yarana #1377

вік: 34

професія: філолог, хімік-технолог

Психологія – хобі, література – стан душі.

Тиха молитва

Не зима, а, їй-богу, незрозуміле щось
Виглядає з-за рогу зчорнілий на війнах Щорс
І летять, і свистять, і заводять, і вибухають
І поля вже розорані, всіяні – загрибай!
Десь під осінь, можливо, уродиться жовтий рай
Бо приймають усе чорноземи оцього краю
А вже завтра весна, зацнотлива і у вінку
З білих руж і цикути, у запасці чорній ку-
Пить росу-конденсат із заплаканих вікон міста –
Зготувати гірку... І по колу без слів по два
На стежках же опісля зросте нечитай-трава
І вовіки віків, і учора, й сьогодні, й присно
І вовіки повік не стуляти вже не живим
Десь на полі, під градом, під болем за молодим
Дай, Небесний, бо біла зима ця лише в натяжку –
Тут червоне і сіль, і прокопчують вщент дими
Непорочну одіжку лютого східних нив...
Підніми нас, Небесний, на руки, бо справді важко...

7.02.2015

#11520

«Найкращу дефініцію поезії я почула якось на Андріївському узвозі від бабці, яка торгувала керамічними дзвіночками власного виробництва. «Поезія – це Божа мова, а проза – це княжа мова»

Оксана Забужко

«Поезія – спосіб відірвати мить від плетениці часу, замкнути її на собі, створити так маленький світець, в якому діють усі ті ж закони, що і в нашому, але виразно проступає якийсь один, той, заради увиразнення і оприявлення якого ми й билися з часом, відірвали від нього найхарактерологічнішу мить»

Роман Романюк, поет

Ти до кімнати увійшов так просто,
Немов й не був у цьому домі гостем.
І на вішак повісив звичним рухом
Своє пальто. Вогнем горіли вуха,
Скривилися вуста, палали щоки.
На килимі новім не чути кроків.
"У тебе чом такі холодні руки?"
А я не можу вимовити й звука.
Плеche склеймив коротким поцілунком,
Одежа впала долі... Тихо дощ
Напоював бруківку сірих площ,
По шибах бив тривожно так і лунко.
... І блимала цигарка світлячками,
А сивий дим блудив кудись верхами,
Годинник на стіні тихенько цокав...
На килимі новім не чути кроків.

8916

Екземи серцець

А дзуськи! А баста! А доста! А стоп!
«Pardon*, моє серденько!» Гулко розбити
Тарілку і склянку, зчинити потоп
(і, навіть, всесвітній) усім паразитам.
Запертись у льосі на вічний замок,
Зварити із півня вчорашнього юшку,
А лиш би дзьобатий навіки замовк,
Щоб ранок каміння не пхав у подушку.
Ну, скло на підлозі... Та ж скло у вікні,
Та перетрубації в небі пташині.
«Pardon, моє серденько!» Ми на війні,
Де гасяться очі й спалахують шини.
«Pardon, моє серденько!» Вчора – весна,
Сьогодні – зима, завтра світу не стане...
Хвилини, як бруньки. Образи – без дна
Екземи серцець, розпанахані рани.

Калуш 30.01.2014

* Pardon (фр.) – прощення.

#8797

В'ячеслав Косолапов

Україна, Кривий Ріг

Darth_Maul20 #1349

вік: 26

Захоплююся фотографією більше 2 років. Подобається робити портрети, так як в них можна показати емоційний стан людини. Життєвий девіз «Contra Spem Spero» – «Без надії сподіваюсь». Крім фотографії захоплююся баскетболом. ■

Порив

Місце: Кривий Ріг

Фотоапарат: Nikon D5100

березень 2014

#10928

На сучасному етапі розвитку цивілізації мистецтво не може бути визначеним вичерпним формулюванням. Сучасне мистецтво тяжіє до відсутності естетичних та технічних обмежень у художньому вираженні. З'явилися нові прийоми - колаж, фотомонтаж, інсталяція, перформанс. Значно ускладнюється і класифікація мистецтва за жанрами і стилями, ряд критиків та істориків мистецтва сходяться на думці, що сучасне мистецтво характерне тим, що жодної категорії в ньому не існує. Сучасне мистецтво може трактуватися як таке, що "активно реагує на стан суспільства і стан сьогодення". ■

Freeze light

Фотоапарат: Nikon D5100

серпень 2013

#8881

Богдан Зеленюк

Україна, Івано-Франківськ

ZeLeNuK #1356

вік: 19

студент НУ"ОЮА"

Народився, навчаюсь, живу. Запеклий скептик з ідеями про те, що потрібно любити те, що не любиш, щоб мати те, без чого можна обійтись. Частково люблю море та старі крісла на перехрестях. Моя майбутня професія – це, по суті, робота з наявністю проблем у інших людей, за що їм і дякую, адже допоки будуть люди – будуть проблеми, ну і я, звичайно, як той, хто їх вирішує. Люблю життя, бо у мене його майже два. ■

Маріє

Третя ранку, типу, ночі, і тонни людей проходять повз,
а та, що зліва запитує хрипко: "Як ми померли, Бодь?"
А я їй брешу, що не знаю, Маріє, що це все вокзали й ножі,
що нам просто забракло часу і ми народились такі.

Колись нам дзвонили, щоб просто знайти, щоб листя не лізло у вени,
а зараз все щезло, і всі десь не тут. Але Бодь, питає вона – і все таки де ми?
І знову не точно кажу їй: "Маріє, не бійся, все добре. Я час зупиню і всяке таке.
Тримай, ось, цигарку, і байдуже правила. З нею життя не таке вже й гірке."

Яке ще життя, Богдане, ти бовдур? Нас же немає, ми ж ніде, нікуди й ні з ким...
Хвилини мовчання і роки дивних слів, пожежі в думках і розпачі дим.
Не знаю куди нас закинуло разом, чому саме ми і що з нами буде ще,
я, Маріє, знаю точно, я кохаю тебе, я кохаю тебе, ти – все, що в мене є.

#10743

Вірш був написаний 18.10.2014 о третій годині ранку (або ночі) на Хмельницькому вокзалі. Я, типу, щоб не заснути на "м'яких" кріслах вокзалу і щоб у мене не вкрали роздрукованки віршів, з яких вдень я мав читати, почав, власне, писати новий вірш.

Тут

Тут неба не бачать крізь пальці,
тут від тиші помирають солов'ї.
Вночі шукають сонце
і засинають вранці,
б'ють вогнем по охолодженій душі.

Констатація факту давить на мізки
і все за секунду приймає іншу форму.
Я б все віддав, щоб втекти звідси.
Десь... завтра, на невідому платформу.

Але ці люди, лица спраглиї надії
держати будуть птаха із-під хмар.
І все оте зі слів, що вродиться на ділі
підкине сил і дасть хороший старт.

04.01.2014
#8550

Собакам

А як собаки, що бродить мокрим містом,
про що він думає, коли обходить тротуари?
Невже нікому пес той непотрібний,
запретись в кут і лежати тихо рани?

Йому б господаря і буду біля хати.
Краплину ласки, а не холодного дощу...
Щоб був той хтось, з ким можна трохи гра-
тись,
а не боятись "пострілів", скавчати, коли б'ють.

Так-так, собак самотніх винищують... болюче.
Стріляють в них без жодного жалю,
а пси кричать по своєму: "Ми ж друзі!"
Та люди що? – уб'ють, і по життю...

І пес той не попросить, не скаже "Дайте
хліба!"

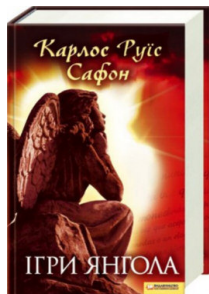
Бо всі собаки знають правило одне:
Людина – то страшніше будь-якого звіра,
і псів-бродяг вона не має за живе!

А як ж собаки, що бродить мокрим містом,
про що він думає і як його життя?
Ви лиш любіть собак, що ходять з вами світом,
адже у них є теж своя душа.

04.04.2013
#8725

Фото: www.stockvault.net

Карлос Руїс Сафон «Ігри янгола»

Карлос Руїс Сафон... Ти не читав його робіт? Ніколи? Що ж, скажу тобі чесно, Ти багачко втратив! Так. Тому що ця книга – справжній коктейль літературних жанрів. Чому? А Ти глянь. Це містичний детектив. Барселона початок 20-го століття. Юнак, який мріє про те, щоб написати книгу свого життя, поневіряється по видавцях. Це його блукання розігрується на фоні тогочасної Барселони, готичні собори, старовинні будівлі, темні квартали... Його ім'я Давид Мартін – талановитий молодий письменник, який страждає через нездійсненне кохання, він тоне в бідності і мріях про шедевр. Здається, ніщо не врятує його, та... Андреас Кореллі, паризький видавець, звертається до нього з цікавою пропозицією – написати книгу, якої не бачив світ і яка народить нову... релігію. В обмін на неї Давид отримає нову долю, зовсім іншу, кращу. І він приймає виклик... А в нетрях міста схований Цвинтар забутих книжок і ти прямують з автором до його таємниць. До цього Святилища. Де кожна книжка має душу того, хто її написав, того, хто її читав, хто жив і мріяв нею. Але це ще далеко не кінець історії. У найкращих традиціях готичного роману пропоную Тобі розпочати подорож цією Барселоною. ■

фото: bukvoid.com.ua

Деніел Кіз «Квіти для Елджернона»

Перед Тобою щоденник людини. Але це не простий щоденник. Це сповідь того, хто хоче бути кимось... Хочє бути особистістю. Це щоденник Чарлі, 36-ти річного розумово відсталого прибиральника в хлібопекарні. Чоловіка, що мріє стати розумним. Хочє вміти писати. Просто бути, як всі звичайні люди... На його щастя, він потрапляє в один експеримент з покращення інтелекту людини. Двоє вчених змогли покращити розум маленької мишки Елджернона і тепер вийшли на новий рівень. Чарлі дістає те, що хотів. Він розумний, знає декілька мов, швидко читає і пише. Але всі тепер стороняться генія. Бояться його розуму. А тим часом мишка починає втрачати свої здібності. Дійшовши до краю, Елджернон помирає... А що чекає на Чарлі? Така ж доля? Чарлі зробить все, щоб такого не сталося, все...

Книга Деніела Кіза для тих, хто вміє співчувати і кому не чуже почуття емпатії. Книга вчить не клеймити нікого, не ставитись до таких, як до порожнього місця, бо це також людина. Більше того, у неї добре і чисте любляче серце. Адже головний герой попросив не спалювати мишку Елджернона, а поховав її і весь час ставив їй квіти на могилу. І жив, щоб відстояти те, що отримав. ■

фото: www.bookclub.ua

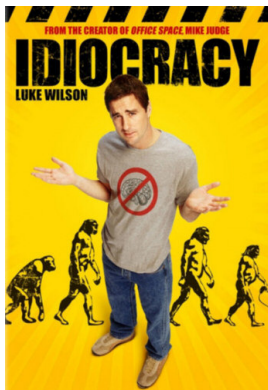
Ігор Кордис

Україна, Самбір, Львівська область

Майк Джадж «Idiocracy/Ідіократія»

Фото: flegaga.com

Знята у 2006 році комедія Майкла Джаджа (Mike Judge) наразі є правди-вою, як ніколи. Наші герої - солдат і його партнерка-проститутка-художниця потрапляють у далеке майбутнє в ході невдалого кріогенного експерименту. Що вони там бачать? Стадо олігофренів, які є тупішими за багатьох нинішніх приматів. Звідки? Чому? Сюжет фільму достеменно показує, як високоінтелектуальні люди програють менш інтелектуальним «особам» в плані розмноження. В результаті це приводить до зниження загального рівня коефіцієнта IQ. Суб'єктивний висновок: хоча це й комедія, де особливо смачно можна поржати з президента США, фільм відверто змушує задуматися, а чи не станеться з нами такого ж, враховуючи сучасне населення. ■

В літературі:

Основна ідея фільму про обставини подурнішання людства і анабіоз головного героя нагадують ідеї відомого оповідання Сіріла Корнבלата «Ідіоти на марші», написаного в 1951 році. ■

Що
послухати

Gods Robots – чудова суміш урбаністичних бітів із солодким голосом та індійськими мотивами.

Slipknot – новий альбом повернув групу з русла попсятини в їхній особливий та притаманий лише їм стиль.

Rush – Tom Sawyer. Не буду говорити, що «давня музика була кращою», але ви лише зацініть, який то драйв! Наразі мене можуть вразити так хіба що **ZZ Top**.

Calle 13 – вам пощастило, якщо ви знаєте іспанську мову. В такому випадку ви можете насолоджуватися зухвалими текстами цієї латиноамериканської групи під їхні палкі мотиви. Особливо рекомендується пісня *Fiesta de Locos*. Але обережно, ця творчість не для всіх.

Muse. Ця група збирає повні стадіони дарма. В їхній творчості поєднуються як класичні мотиви, так і ультрасучасні рифи британського року. І виступи в них на диво гарні!

Depeche Mode. Візьміть абсолютно будь-яку сучасну групу стилю synthpop і ви побачите, що тією чи іншою манерою вони все одно копіюють **DM**. А не копіювати просто неможливо, адже ці довбані британці принесли стільки всього хорошого в цей стиль, що слухати його без трепету серця просто неможливо. ■

Вадим Михайлюк
Португалія, Лісабон

Про весняні традиції українського народу

Слухаючи оповіді старших про народні звичаї і традиції, немов переносишся в давню казку, де кожній події надавалося своє пояснення та значення. Весняні українські традиції наповнені радістю життя та пошаною до природи, вони урізноманітнювали побут сім'ї, вносячи в повсякдення часточку особливої атмосфери свята.

Хоча першим святом весняного періоду вважалося Стрітіння, як перехід від зими до весни, та справжнім початком весни вважався день мучениці Євдокії або ж Явдохи – 14 (за старим стилем 1) березня. В цей день, за повір'ям, прокидається байбак, виходить з нори і тричі свистить, а тоді знову йде в нірку і, перевернувшись на другий бік, спить до Благовіщення. В день *Сорока святих* або ж *весняного рівнодення* – 22 березня – прилітали жайворонки, а господині випікали сорок жайворонків з тіста. В деяких місцевостях цю традиційну випічку кидали бузкам в гнізда,

якщо вони гніздилися на хаті. Повага до птахів, які повертаються з вирию, була обумовлена вірою, що вирий – це інший світ, куди відлітають душі померлих прабабків, а повертаючись, вони несуть на крилах весну, життя і відродження, а також охороняють врожай. Дощ, або й сніг у весняні дні вважався принесеним птахами з дороги. В народі вважалося гріхом нищити пташині гнізда.

З особливою шаною ставилися в народі до свята *Благовіщення* (7 квітня) і вірили, що в цей день Бог благословляє землю і всі рослини, а з поваги до нього навіть птахи не в'ють гнізда. Є повір'я, ніби колись зозуля порушила цю заборону і тому вона не має власного гнізда, а підкидає яйця в чужі гнізда. До Благовіщення не можна було працювати на землі, оскільки вона ще спить після зими. Ще один дуже гарний звичай, пов'язаний із святом Благовіщення, називався *Вдовиний плуг*: це означало, що

першу оранку починали в тих родинах, де не було господаря, тобто, у вдів і сиріт. Виконувалася ця робота методом толоки і безоплатно, причому той, хто знехтував звичай, не заслуговував поваги серед громади.

Однак найважливішим святом вважався Великдень, приготування до якого тривало протягом цілого посту. Вже після Хрестопоклінної неділі починали писати писанки, а також вишивати рушники, якими накривали кошки на Великдень. Крашанками називали варені яйця, пофарбовані в один колір природними барвниками – жовтий колір давало лушпиння цибулі, червоний – сік буряка, коричневий – кора дуба. Відповідно, крашанки можна було їсти, ними обмінювалися на Великдень, дарували жебракам. Натомість писанки – це сирі яйця з символічними традиційними візерунками.

У неділю, яку називали *Вербною* чи *Квітною* в церкві святили вербові гілки. Після Богослужіння ними вдарили ними усіх близьких та знайомих, примовляючи:

Не я б'ю – верба б'є,

Віднині за тиждень Великдень

Освячені гілки зберігали за образами і вживали для відвернення грози.

В страсний тиждень господині пекли паски, на спомин про Христові слова: «Я є Хліб життя», при цьому в хаті не мало бути чужих очей, щоб паска, найбільша окраса Великоднього столу, вдалася, що означає достаток і щастя на весь наступний рік. Особливе значення має *Страсний* або *Чистий четвер* –

Жайворонки з тіста

день, коли Ісус разом зі своїми учнями на Тайній вечері розділив святкову трапезу. До схід сонця, готуючись до свята, всі намагалися викупатися, "поки ворон своїх дітей не скупав", оскільки вважалося, що в цей день вода набуває цілющого значення, забирає всі хвороби. До цього дня виконувалися домашні роботи – прибирали, білили, мили. Ввечері в церкві читають 12 Євангелій, які описують Страсті Христові, і світять свічки. Ці запалені свічки старалися донести додому, вони мали берегти дім від пожеж та інших негараздів. Також вірили, що саме в четвер душі померлих предків Господь Бог з Дівою Марією відпускають на землю. Вони перебували на землі до проводів, а то й до Вознесіння. В багатьох місцевостях Чистий четвер тому називали ще й «навським Великоднем», тобто «Великоднем мертвих». У *Страсну п'ятницю*, день смерті розп'ятого

Христа, старі й малі йшли до церкви, щоб вклонитися Плащаниці і посидіти біля неї, розмірковуючи про своє життя. У храмі проходилися нічні чутання та Хресна дорога. Жодне зайве слово чи жарт не мали зірватися з язика в цей день скорботи.

У ніч перед Великоднем парубки розпалювали вогонь біля церкви і стежили, щоб він горів усю ніч, світив ангелам-хоронителям, які в цей час низько літають над землею. Вогонь палили не тільки надворі, але й в кожному домі на вікні запалювали свічку. В багатьох регіонах України вірили, що в ніч перед Великоднем не можна спати. У крайньому разі дозволялося куняти, але не в ліжку, яке навіть не можна розстеляти. Обов'язково треба попросити цієї ночі прощення в померлих родичів, пригадати їх добрим словом.

Вночі на *Великдень* відбувалося святкове богослужіння – після обходу процесії кругом церкви, перед зачиненими дверима, наче перед

запечатаним Божим гробом, починається воскресна утренья. Тут перший раз чується радісне: "Христос воскрес!" і священник хрестом відчиняє двері церкви на знак, що Христова смерть відчинила людям двері до неба. Після цього святилися паски і яйця, а люди христосувалися – віталися одні з одними, обмінюючись крашанками. Причому вітатися слід було навіть тим, які, можливо, ворогували.

Перед тим, як сісти до столу, вся родина урочисто вмивалася в мисці з водою, у яку покладено три крашанки червоного кольору. Народна традиція велить першою вмитися дочкам, потім – синам, тоді – матері, а наостанок вмивається сам господар. Уся родина спочатку молиться, щоб і наступного року мати щастя святкувати Великдень. Паску і крашанку ділили на стільки часток, скільки осіб було за святковим столом. Господар, вітаючись «Христос Воскрес!», підносив кожному свячене. Часточку паски залишали також для

Фото: uainfo.org

домашніх тварин. Вживати алкогольні напої було вкрай небажано. Старі люди говорять, що п'яницю Бог покарає, і весь наступний рік він буде наче вві сні або в хмелю. Прийнято в цей день поминати тих, хто далеко, або про кого нічого невідомо. Якщо родина все ще очікує зниклих родичів, то в сухому місці ховали шматок великодньої паски й три крашанки, і прикривали висохлою материнкою, яка є символом вічної надії. Також існувало повір'я, якщо людина заблукала в лісі, їй слід було згадати, з ким вона ділила великодній сніданок, і дорога віднаходилася. Після сніданку молодь, а часто і старші збиралися біля церкви, де відбувалися забави – хороводи у супроводі весняних пісень. У різних місцевостях їх називали по-різному: в східних районах – веснянками, в Галичині – гаївками, гаїлками. Найбільш поширеними у веснянках вважалися весільні мотиви, залицання, сватання, щасливе чи нещасливе одруження, протиставлення милого нелюбові. Забави тривали протягом великодних днів.

На третій великодній день можна було викидати шкаралупу з крашанок, часто її закопували на полі або вкидали в річку, бо наші предки вірили, що на тому кінці світу, на землі блаженних живуть дивні люди на ймення рахмани, які моляться вдень і вночі, однак не знають літочислення. Тому вони святкують Великдень тоді, коли до них припливуть шкаралупи від яєць, кинуті у воду у Світлий вівторок, тобто, за чотири тижні.

Світлий великодній тиждень закінчується Провідною неділею. Це день відвідин померлих – родичі тих, хто відійшов у вічність, збираються на цвинтарі, щоб згадати рідних і сповістити радість воскресіння: «Христос воскрес із мертвих і смертю смерть поправ!» На цвинтарі залишали крашанки і паски для пташок або жабраків чи немічних, бо дуже часто під виглядом таких людей по землі ходить Бог.

Турботою про сімейний достаток, врожай, приплід худоби і здоров'я родини сповнений *день святого Юрія* (6 травня), якого вважали покровителем хліборобства і скотарства. В цей день на Гуцульщині вперше виганяли отару на полонину. За народним календарем, від Благовіщення до Юрія – найкращий період для весняних робіт.

Завершувався весняний період важливим церковним святом – *Вознесінням*. І хоч особливих звичаїв в це свято не збереглося, та можна помітити, наскільки в нашому народі сильною була традиція поваги до померлих родичів, до природи та одне до одного. Незважаючи на щоденну трудомістку працю, вони встигали багато згадати і зробити, можливо, набагато більше, ніж це вдається їхнім нащадкам. ■

автор: **Леся Гринько**

Melaverde #3

Відень, Австрія

www.juramax.com